

Opgave 8 – Leefomgeving: Water in Nederland, vroeger en nu

Bij deze opgave horen de bronnen 17 en 18.

Gebruik bron 17 en het kaartenkatern.

Hieronder staan drie uitspraken over bron 17.

Uitspraak 1: de Rijn mondde tot de middeleeuwen (1500) noordelijker in de Noordzee uit dan tegenwoordig.

Uitspraak 2: het rivierengebied werd voor de Romeinse tijd (100 n. Chr.) ingedijkt.

Uitspraak 3: vanaf de Romeinse tijd (100 n. Chr.) was het stroomstelsel van de IJssel verbonden met het stroomstelsel van de Rijn.

2p **29** Geef voor elke uitspraak aan of die juist of onjuist is.

Vanaf de middeleeuwen werden delen van Nederland geschikt gemaakt voor de landbouw. Er werden bomen gekapt en sloten gegraven. Hierdoor werd regenwater ... 1 ... (langzamer / sneller) afgevoerd naar de rivieren. De vertragingstijd nam hierdoor ... 2 ... (af / toe) en de piekafvoeren werden ... 3 ... (hoger / lager). Het regiem van rivieren werd ... 4 ... (regelmatiger / onregelmatiger).

2p **30** Neem de cijfers 1 tot en met 4 uit de tekst over op je antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.

Gebruik bron 18.

De Sint-Elizabetsvloed werd veroorzaakt door een combinatie van een hevige noordwesterstorm en hoogwater in de rivieren.

2p **31** Leg uit dat deze combinatie nog steeds van invloed is op het overstromingsrisico in de Zuidwestelijke delta.

Je uitleg moet een oorzaak-gevolgrelatie bevatten.

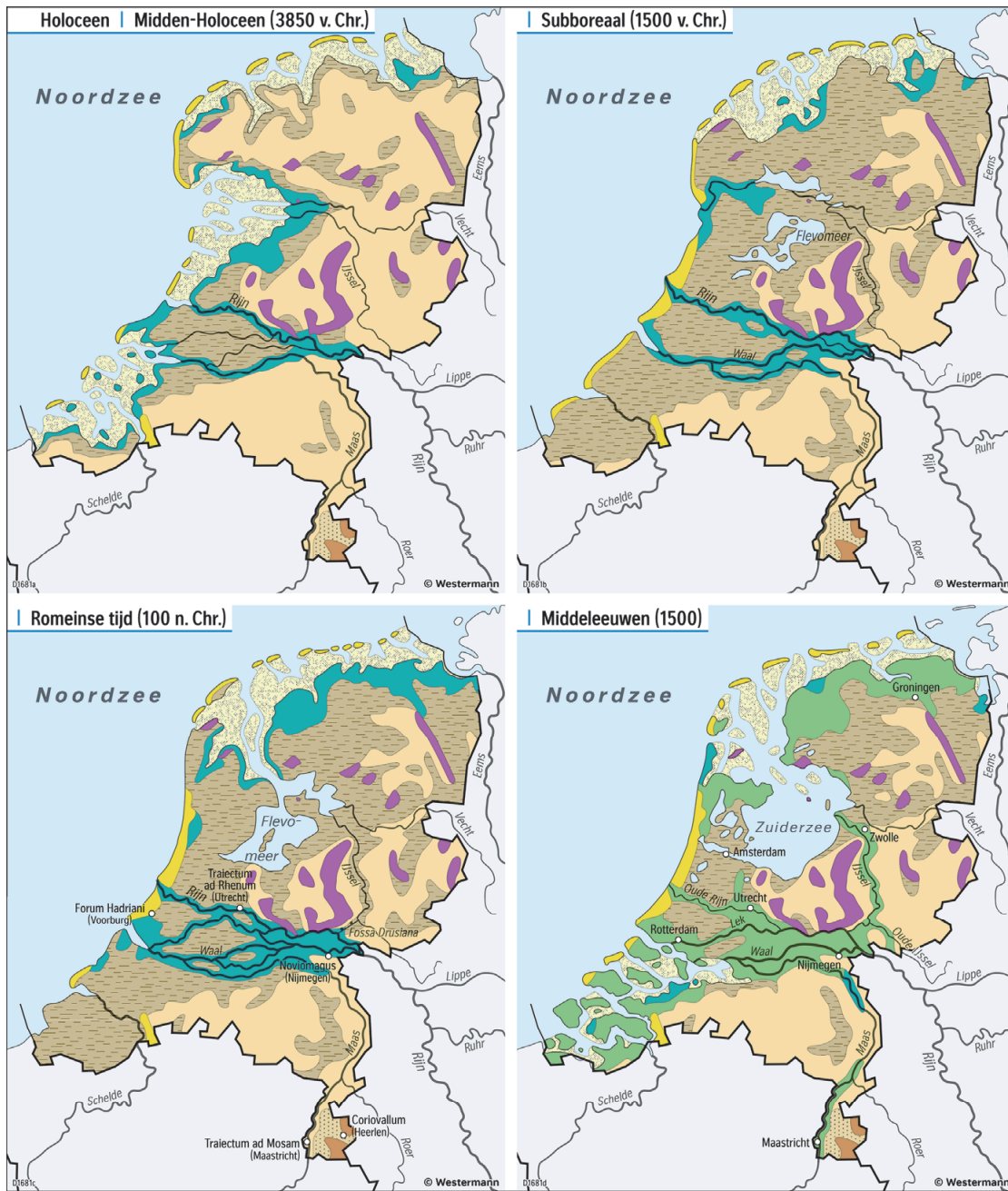
Ten zuidoosten van Dordrecht ligt de Biesbosch. Een deel van de Biesbosch werd in de 19e eeuw ingepolderd. In 2015 werd dat deel weer ontpolderd.

2p **32** Geef twee redenen waarom de ontpoldering van de Biesbosch past binnen het integraal waterbeleid van de Nederlandse overheid.

Opgave 8 – Leefomgeving: Water in Nederland, vroeger en nu

bron 17

Nederland Geologie



Afzettingen

	Tertiaire en oudere afzettingen		Wadden en slikken
	Pleistoceen zand		Riviervlakten en kwelders
	Gestuwd gebied		Veen
	Löss		Ingedijkt overstromingsgebied
	Duin en strandwallen		

Water

	Rivier
	Meer

Grenzen

	Huidige landsgrens
---------------------------------------------------------------------------------------	--------------------

De Sint-Elizabetsvloed

In de nacht van 18 en 19 november 1421 woedde een hevige noordwesterstorm. In combinatie met hoogwater in de rivieren veroorzaakte deze storm een aaneenschakeling van overstromingen en dijkdoorbraken, vanuit Zuid-Holland tot diep in Gelderland.

In de eeuwen ervoor waren er al vaker zulke stormen geweest die dijken weg hadden geslagen en polders lieten onderlopen.

In 1421 gingen ook grote stukken Hollands en Brabants landbouwgebied ten oosten en zuiden van Dordrecht volledig ten onder, waaronder de polder 'Grote of Zuid-Hollandsche Waard'. Hierdoor werden dertig dorpen door het water onbewoonbaar. Deze Sint-Elizabetsvloed liet de huidige Biesbosch ontstaan.

Kaart (uit 1927) van de situatie voor de Sint-Elizabetsvloed in 1421



Legenda:

land binnen de dijken wadden en sliks

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.